

TER INFORMATIE

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000548344

Datum
6 oktober 2022

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
RvIG

Bijlage(n)
0

Aan
Van

Staatssecretaris van Huffelen
DGDOO

nota

Vervolg op kamerbrief mbt paspoortfraude en
maatregelen

Aanleiding

Op 8 juli heeft u de Kamer geïnformeerd over fraude bij de aanvraag en uitgifte van paspoorten door corrupte ambtenaren. In die brief heeft u de Kamer toegezegd om deze na de zomer te informeren over de gesprekken met VNG en NVVB. U heeft aangegeven ook de stand van zaken van andere maatregelen te willen melden.

Geadviseerd besluit

Akkoord op de brief, zodat brief verstuurd kan worden aan Tweede Kamer voor BZK-commissiedebat over BRP en eID van 16 november as.

Kern

Met deze brief komt u een toezegging na om de Kamer te informeren over de gesprekken met NVVB en VNG. Tevens meldt u voortgang van de maatregelen om fraude en fouten bij aanvraag en uitgifte van paspoorten tegen te gaan. Naast de stand van zaken van de in de brief van juli reeds gemelde maatregelen kondigt u ook nog aanvullende maatregelen aan.

Bijgevoegd ook een toelichting op de actuele rapporten zelfevaluatie 2021. Voorstel is om tegelijk met de brief over de maatregelen ook een brief en de rapporten over de zelfevaluatie BRP en reisdocumenten aan de Kamer aan te bieden. De zelfevaluatie uit 2020 is al opgenomen in de lijst met stukken die tijdens het commissiedebat van 16 november besproken kunnen worden.

Toelichting

Over de voortgang van de maatregelen bent u reeds in het overleg op 20 oktober geïnformeerd.

Voorliggende brief is ambtelijk afgestemd met NVVB, VNG en BZ.

Tijdens het debat over de Regeling van werkzaamheden op 21 september heeft van Haga aan J&V een vraag gesteld naar aanleiding van een mediabericht ([Opnieuw ambtenaar gearresteerd voor leveren valse paspoorten - Omroep West](#)). In overleg met J&V is besloten dat BZK met antwoorden hierop moet komen. Deze brief is tevens reactie op de vraag van Van Haga.

Politieke context

De brief van 8 juli heeft tot Kamervragen van Denk en VVD geleid.

Onze referentie
2022-0000548344

Financiële/juridische overwegingen
n.v.t.

Datum
6 oktober 2022

Krachtenveld

Het OM doet onderzoek naar corrupte ambtenaren en paspoortfraude. Er komen de laatste tijd meldingen in de media van nieuwe gevallen (Den Haag en Noordwijk).

Strategie

DO en RvIG richten een programma in om alle activiteiten t.b.v. de maatregelen aan te sturen. Ook is er nauw contact met relevante partners zoals NVVB, VNG, BZ, J&V en KMar.

Uitvoering

RvIG is nauw betrokken bij het analyseren van de problematiek, het bedenken van maatregelen en het uitvoeren van maatregelen.

Communicatie

Communicatie richting belanghebbenden (medewerkers burgerzaken, managers, burgemeesters, BZ, KMar) is onderdeel van de maatregelen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

[Redacted content]

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd. Ook wordt bovenstaande informatie, die verband houdt met veiligheid van de staat, niet openbaar gemaakt.

Bijlagen

- 0.1 Bijlage Nota Toelichting zelfevaluaties
- 1.0 Brief over de voortgang maatregelen nav brief van 8 juli
- 2.0 Bijlage Brief over de resultaten zelfevaluaties 2021
- 3.0 Bijlage Rapport zelfevaluatie BRP
- 4.0 Bijlage Rapport zelfevaluatie reisdocumenten
- 5.0 Bijlage Drukversie rapport zelfevaluatie BRP
- 6.0 Bijlage Drukversie rapport zelfevaluatie reisdocumenten

Onze referentie

2022-0000548344

Datum

6 oktober 2022

Toelichting bij rapporten Zelfevaluatie BRP en Zelfevaluatie Reisdocumenten

Doel jaarlijkse zelfevaluaties

De zelfevaluaties dienen als kwaliteitsinstrument voor de gemeenten zelf. Het doel van de zelfevaluatie is om gemeenten inzicht te geven in of de werkprocessen conform wet- en regelgeving zijn ingericht en om inzicht te geven in de kwaliteit van gegevens in de gemeentelijke bestanden van de BRP.

Deze zelfevaluaties zijn wettelijk verplicht en worden sinds 2014 jaarlijks uitgevoerd. Dit gebeurt door het invullen van een vragenlijst over de inrichting, werking en beveiliging van processen. De vragen zijn verdeeld in zes thema's. Vijf thema's bevatten vragen volgend uit wet- en regelgeving en zijn gericht op verplichtingen. In het zesde thema zijn de vragen ondergebracht naar aanvullende, aanbevolen kwaliteitsmaatregelen, niet direct volgend uit wet- en regelgeving. Voor de BRP wordt daarnaast gecontroleerd op de kwaliteit van de gegevens.

De Tweede Kamer ontvangt jaarlijks de rapportages met resultaten van de zelfevaluaties.

Resultaat Zelfevaluatie BRP 2021

In het rapport BRP staan de uitkomsten van het onderzoek van 2021. De uitkomsten kunnen niet goed vergeleken worden met voorgaande jaren, omdat de onderzoeksvragen elk jaar worden geactualiseerd.

Duidelijk is wel dat in algemene zin een licht stijgende lijn waarneembaar is in de gemiddelde resultaten van de zelfevaluatie BRP in de jaren 2018-2021.

Kwaliteit van processen en gegevens BRP

De ingevulde vragenlijsten van de gemeenten geven het beeld dat de processen bij de gemeenten grotendeels voldoen aan de eisen die volgen uit wet- en regelgeving. Ten opzichte van voorgaande jaren is een licht stijgende lijn te zien.

De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) controleert, door middel van een bestandscontrole, de administratieve kwaliteit van de in de BRP geregistreerde persoonsgegevens. De uitkomst van de bestandscontrole maakt deel uit van de gemeentelijke verantwoording over de BRP. Elf gemeenten scoren op een of meer foutklassen in de algemene en administratieve gegevens onder de vastgestelde normen. Daarnaast voerden de gemeenten een kwaliteitscontrole uit op basis van een gerichte steekproef waarbij naar rato van de gemeentegrootte een aantal ingewikkelde mutaties in de BRP is geselecteerd. De gemeenten controleerden van deze mutaties de BRP-gegevens aan de hand van brondocumenten en controleerden het volgen van de procedures in de registratie. In 88% van de gecontroleerde dossiers zijn geen afwijkingen geconstateerd. Dit betekent niet dat bij de overige 12% van de dossiers de geregistreerde persoonsgegevens onjuist zijn, omdat voor een groot deel administratieve afwijkingen en procedurefouten worden gemeld. Het resultaat van de inhoudelijke controle aan de hand van brondocumenten (88% zonder afwijking) onderschrijft de noodzaak om enerzijds de controles op de inhoud te versterken en anderzijds de normering vast te stellen voor de kwaliteit van de informatievoorziening (beide genoemd in de verbeterpunten).

Resultaat Zelfevaluatie Reisdocumenten 2021

In het rapport Reisdocumenten staan de uitkomsten van het onderzoek in 2021.

De uitkomsten kunnen niet goed vergeleken worden met voorgaande jaren omdat de onderzoeksvragen elk jaar worden geactualiseerd. De gemiddelde resultaten van de zelfevaluatie Reisdocumenten is al enkele jaren constant bij gemeenten. Dit jaar scoorden 63 gemeenten 100%. Dit is een forse stijging ten opzichte van vorig jaar.

De Openbare Lichamen hebben dit jaar aanzienlijk lager gescoord dan vorig jaar. Met de openbare lichamen worden gesprekken gevoerd met een kwaliteitsadviseur van RvIG over verbetering van het resultaat.

Nader onderzoek: betrouwbaarheid van de zelfevaluaties

RvIG voert jaarlijks namens de minister een onderzoek uit naar de betrouwbaarheid en zorgvuldigheid van de uitvoering van de zelfevaluaties. In 2022 zijn voor dit onderzoek 90 gemeenten bezocht. Voor de Zelfevaluatie Reisdocumenten zijn 30 gemeenten bezocht voor een onderzoek naar de betrouwbaarheid van de beantwoording van de vragenlijst. Voor de zelfevaluatie BRP zijn 30 gemeenten bezocht voor een onderzoek naar de betrouwbaarheid van de beantwoording van de vragenlijst en nog eens 30 gemeenten voor een onderzoek naar de zorgvuldigheid waarmee de gemeenten het onderdeel inhoudelijke controle van gegevens hebben uitgevoerd. Dit jaar is de selectie risicogericht gedaan. Voor de onderzoeken naar de betrouwbaarheid van de beantwoording van de vragenlijst zijn gemeenten geselecteerd die op een specifiek thema uit de vragenlijst geen 100% score behaalden terwijl de meeste gemeenten wel een 100% score behaalden. Voor het onderzoek naar de zorgvuldigheid van inhoudelijke controle van gegevens zijn 15 gemeenten geselecteerd die een bij deze controle geen enkele fout hebben geconstateerd en 15 gemeenten die juist veel fouten hebben gerapporteerd.

Op basis van het Nader onderzoek is de conclusie dat de gemeenten de vragenlijsten betrouwbaar beantwoorden en dat het achterblijven van de resultaten vooral ligt in dat die gemeenten zichzelf te streng beoordeeld hebben. De zorgvuldigheid waarmee de gemeenten het onderdeel inhoudelijke controle van gegevens uitvoeren is onvoldoende gebleken. De oorzaak hiervan ligt vooral in gebrek aan kennis en tijd bij de medewerkers die dit onderdeel uitvoeren.

Opvolging naar aanleiding van het resultaat van de zelfevaluaties BRP en reisdocumenten, monitoring

Naar aanleiding van de resultaten van 2021 is RvIG in het kader van monitoring in contact getreden met gemeenten die gemiddeld op de thema's onder de 87% scoorden. Hierbij wordt, in het kader van een achterblijvend resultaat door accountmanagers van RvIG met gemeenten besproken of en hoe de resultaten kunnen worden verbeterd. Soms ligt het aan kleine punten en is alles verder in orde en is geen verdere monitoring of opvolging nodig, soms wel dat worden er meerdere gesprekken gevoerd en vindt opvolging plaats en wordt een monitoringsplan opgesteld. RvIG heeft geconstateerd dat de gemeenten de adviezen in het traject goed oppakken en de besproken verbeteringen aanbrengen. Uit de monitoringsgesprekken bleek ook dat veel van de bezochte gemeenten moeite hebben om medewerkers met voldoende kennis te werven en te behouden. Dit monitoren staat los van het traject van Nader Onderzoek.

Stand van zaken verbetermaatregelen zelfevaluaties

In 2019¹ werden vijf maatregelen aangekondigd voor verbetering van het instrument zelfevaluaties. Dit naar aanleiding van de aanbevelingen in het rapport en het onderzoek van VKA naar de effectiviteit van de zelfevaluaties BRP en Reisdocumenten, het "Rapport Inrichten toezicht en kwaliteitsverbetering BRP en Reisdocumenten". De stand van zaken is als volgt:

1. **Normering.** Het project dat zich richt op het formuleren van toetsbare normen (beheersdoelstellingen) voor de kwaliteit van de informatievoorziening, data en processen is in volle gang.
 - In 2021 is gestart met het Project Verbetering Zelfevaluatie BRP; binnen dit project worden concrete, meetbare normen aan de kwaliteitscriteria en beheersdoelstellingen van de BRP ontwikkeld en getest. Het gaat hierbij om volledigheid, juistheid, tijdigheid en rechtmatigheid.
 - De meetbare normen zullen worden vertaald in beheersmaatregelen en verbeterde vragenlijsten van de Zelfevaluatie BRP, zodat daarmee de kwaliteit van de informatievoorziening, data en processen beoordeeld en verbeterd kan worden.
 - De uitkomsten van de genormeerde vragenlijsten en beheersmaatregelen zullen zich lenen voor een goede horizontale verantwoording² aan college en raad.

¹ Toezicht en kwaliteitsverbetering Basisregistratie Personen (BRP) en Reisdocumenten, Kamerbrief 27859 nr. 144, 2 december 2019

² Horizontaal toezicht: In deze brief is dit het toezicht waarbij de gemeente zich verantwoordt aan de Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad

- Na de test en de evaluatie wordt het normenkader vastgesteld en gehanteerd voor de Zelfevaluatie over 2023.
- 2. Verantwoordingsproces. De termijn voor het verantwoordingsproces is gelijkgetrokken met de ENSIA.
- 3. Verantwoordingsrapportage. RvIG heeft bij wijze van test een verantwoordingsformulier ontwikkeld met een nieuwe systematiek die uiteindelijk meer in lijn zal zijn met de ENSIA-collegeverklaring. In het nieuwe formulier kan het college van B&W verklaren of de gemeente in control is wanneer het resultaat niet 100% is (het “comply or explain” principe). De proeffase wordt afgerond in 2022 en in 2023 wordt een nieuw verantwoordingsformulier in gebruik genomen voor de verantwoording over het jaar 2022.
- 4. Betrouwbaarheidscontrole. Er wordt afwisselend gebruik gemaakt van een aselechte steekproef en risicogerichte selectie van gemeenten voor dit onderzoek.
- 5. Gegevenskwaliteit. Gepland was om in 2020 en 2021 onderzoek ter plekke te doen naar de mogelijke versterking van de gegevensgerichte controles van BRP en Reisdocumenten; dit is toen echter uitgesteld in verband met de coronamaatregelen. In 2022 is weer gestart met nader onderzoek naar de uitvoering van de controle op de gegevenskwaliteit. De selectie van gemeenten is hierbij risico gedreven gedaan zoals bij de betrouwbaarheidscontrole naar de vragenlijsten.